

MÜZİKSEL PERFORMANSIN ÖLÇÜLMESİ *

Dr. Ayşegül ATAK YAYLA*

*1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze
Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi
SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta

Müzik eğitiminde bireyin çalma ve söyleme alanında sergilediği davranışlar müziksel performans olarak adlandırılmaktadır. Çalma ve söyleme aşamaları bireyin psiko-motor becerilerini sergilediği bölümdür. Erden&Akman' a göre "duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışması sonucu ortaya çıkan davranışlar psiko- motor" olarak adlandırılmaktadır (Erden&Akman,1998, s. 224).

"Psiko-motor alandaki davranışların büyük çoğunluğu performans değerlendirmeleri adı altında ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Bir kişinin performansı ise bir iş veya işin parçaları yapılırken gözlenmekte veya ölçülebilmektedir. Bir kişinin bir işin yapımındaki performansı belirli bir zamanda iş tamamlanırken veya tamamlandığında kişinin başarılı bir şekilde ortaya koyduğu çıktılarını kaydı biçiminde (Kane, 1986, s.237) ve performans değerlendirilmesi de birey hakkında karar vermek için sistematik gözlem yoluyla veri toplama süreci olarak tanımlanmıştır(Berk:1986)." (Bademci,1998,s. 3).

Eğitimde devinışsel(psikomotor) davranışların ölçülmesinde kullanılan testlere performans testi denilmektedir (Tekin, H., 1979,s.221) .Müzik eğitiminde bireyin çalma ve söyleme becerilerinin ölçülmesinde performans testleri kullanılmaktadır. "... Müzik eğitiminde çoğu kez müziğin bilgisinden çok hemen müziğin yapılmasına yönelinmesinin temel nedenlerinden biri müzik denilince akla ilk gelen şeyin seslendirme (yorumlama) ve besteleme sözcüklerinde özlü ifadesini bulan müziksel performans olmasıdır. Bu olgu temelde kuşkusuz müziğin doğasından kaynaklanmaktadır. Müziğin ilk varoluş sürecinde de eylemin bilgiden önce geldiği bilginin eylem sırasında yada sonunda oluştuğu bilinmektedir. Bu nedendir ki müzik eğitiminde performansın öncelikli bir yere sahip olduğu görüşü günümüz müzik eğitimcileri arasında da yaygın bir kabul görmektedir." (Uçan, A.,1994, S.85-86).

Dünyada bu alanda standartlaştırılmış testlerden yararlanılmaktadır.

- **Hillbrand Deşifre Testi(Hillbrand Sight-Singing Test / 1923-Yayınevi:World Book Co.,Yonkers,NY.):** E. K. Hillbrand tarafından geliştirilmiştir. 4-6. sınıflar içindir. Test sözel müzikte nota okuma tekniklerini içerir. Uygulama süresi 10 dakikadır.
- **Watkins –Farnum Performans Ölçeği(Watkins –Farnum Performance Scale / 1942-1954. Hal Leonard Music, Inc.,Winona, Minnesota.):** John Watkins, Stephen Farnum tarafından geliştirilmiştir. Tüm bando enstrümanları için standartlaştırılmış bir başarı testidir.
- **Farnum Yaylı Sazlar Ölçeği:(The Farnum String Scale/1969-Hal Leonard)** Stephen Farnum tarafından geliştirilmiştir. Tüm yaylı enstrümanlar için performans ölçeğidir.
- **Belwin Mills Şarkı Söyleme Başarı Testi (The Belwin- Mills Singing Achievement Test)/(1971).** Rockville Centre, NY Belwin Mills Publishing. Bowles, R. W.

Müziksel performansı ölçmek üzere çeşitli ölçekler kullanılabilir. Bunlardan en yalın olanı çeteleme ölçekli araçlardır. "Çeteleme ölçekli araçlar gözlenip ölçülebilecek davranışların sadece varlığının yada yokluğunun saptanmasına olanak veren ve genellikle ölçeği iki kategoriden oluşan ölçme araçlarıdır. Bu araçlarda gözlenecek davranışın varlığı "x" yada "evet" gibi bir işaret yada sözcükle belirtilir." (Uçan, 1987, s.299-300).

Bir diğeri ise likert tipi ölçeklerdir. Likert tipi ölçeklerde genellikle çeşitli katılma derecelerini gösteren seçenekler her ifadenin altında yada karşısında sayısal bir dereceleme ölçeği olarak verilmekte, ölçeği alan birey tutumla ilgili maddeyi okuduktan sonra verilen derecelerden birini seçmektedir. Bunlar her iki uç arası kesintisiz ifadelerdir.

Öğrenci, flüt perdeleri üzerinde sol el tutuş şeklini ne derecede doğru uyguluyor?
Çok İyi(5) İyi(4) Orta(3) Az(2) Çok Az(1)

buna örnek olarak verilebilir.

* Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Bir başka ölçüm yolu farklılıkları belirten ölçeklerdir. Zıt anlamlarla kullanılan sıfatlardan oluşur.

1 2 3 4 5

Güzel _ _ _ _ Çirkin

Buna örnek olarak verilebilir.

Müziksel performans ölçeği geliştirmekte kullanılan bir başka yöntem de eşit aralıklardır. Bunun diğer adı Thurstone'dur. Thurstone uyarıcılar arasındaki farklara göre bireysel algılama farkları arasındaki ilişkiye dayanan psikofizik ilkelerden yararlanarak iki ayrı tutum ölçeği geliştirmiştir. Bunlardan biri "eşit görünen aralıklar ölçeği", diğeri ise "eşleştirilmiş çiftler ölçeği"dir.

"Eşit görünen aralıklar yönteminde ilk aşama ölçülecek tutum konusuna ilişkin ifade hazırlanmaktadır. Daha sonra pratik olması amacı ile her ifade bir karta geçirilerek ölçek sıralamasındaki yerleri saptanmak üzere bir uzmanlar grubuna sunulmaktadır. Bu uzmanlar grubundan kartların her birini tek tek inceleyerek en olumludan en olumsuzaya kadar süreklilik gösterecek şekilde 11 grup içinde sınıflandırmaları istenmektedir. Böyle bir düzenleme şematik olarak aşağıda görülmektedir:

Olumlu Nötr Olumsuz
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Her gruba düşen maddeler incelenip değerlendiren kişilerin birbirinden tutarsız yerlere yerleştirdikleri maddeler çıkarıldıktan sonra değerlendirici kişilerin işaretledikleri derecelere göre her maddeye bir ölçek değeri verilmektedir. Bir maddenin ölçek değeri jürideki üyelerin o madde için verdikleri derecelerin ortanca değeridir. Ölçek değerinin ortanca değer olarak belirlenmesi maddeleri aşırı değerlendiren kişilerin etkisini aza indirmek içindir. Maddelerin ölçek değeri belirlendikten sonra ölçek değeri yüksek olanlar seçilerek dereceleme ölçeği oluşturulmaktadır. Ölçek değeri belirlenmiş olan maddeler arasında pozitif uçtan negatif uca doğru yaklaşık eşit aralıklı olacak şekilde bir düzenleme yapılır. Böylece dereceler arasındaki süreklilik sağlanmış ve ölçek kullanmaya hazır hale gelmiş olur."(Özgül, 1994, s.144-145).

Eşleştirilmiş çiftleri karşılaştırma (Paired Comparison) yöntemi de müziksel performans ölçmede çok kullanılır. Gordon ve Wing' in testleri bu yöntemi içermektedir.

Ülkemizde müzik eğitimi veren kurumların başında gelen Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında çalgı eğitimi "bireysel çalgı/ses eğitimi" adı altında okutulmaktadır. Bu derslere ait performans değerlendirmelerine ilişkin durum tespiti yapmaya yönelik olarak Gazi Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında "Bireysel Çalgı Eğitimi" dersini yürüten 55 öğretim elemanın performans ölçümleriyle ilgili görüşleri hakkında veri toplanmıştır.

Araştırmada kullanılan öğretim elemanları ölçeği, 3'lü "Likert Tipi" bir ölçektir. Her bir maddeye verilecek cevap kodları 1.00 ile 3.00 arasında değişmektedir. Öğretim elemanları, her maddeye ilişkin görüşlerini hiç, kısmen ve tamamen seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtmişlerdir. Müziksel performansın ölçülmesinde öğretim elemanlarının kullandıkları ölçme araçları hakkında bilgi toplamak amacıyla kullanılan bu ölçeğin hazırlanmasında, öncelikle konuyla ilgili literatür incelenmiştir. Literatür incelemesinden elde edilen veriler yardımıyla ölçme aracında yer alacak hususlar tespit edilmiştir. Daha sonra bunlar öğretim elemanlarının görüşlerini almak üzere anket maddelerine dönüştürülmüştür. Anket maddelerine dönüştürülen veri toplama aracı, 30 öğretim elemanına uygulanarak ön denemesi yapılmıştır.

Veri toplama aracının yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için faktör analizi (Principal Component Analysis) yapılmıştır. Başlangıçta 23 madde olarak hazırlanan veri toplama aracına, yapılan faktör analizi ile kapsam geçerliliğinin sağlanabilmesi amacıyla başvuru uzman görüşleri doğrultusunda yeniden değerlendirilerek son şekli verilmiştir. Veri toplama aracı, öğretim elemanlarının bazı kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla sorulan 5 kişisel bilgi sorusu ve öğrencilerin müziksel performansını ölçmede kullandıkları ölçme araçları hakkında bilgi toplamak amacıyla sorulan 16 likert tipi maddeden oluşmaktadır. Öğretim elemanları ölçekte her bir soruya ilişkin görüşlerini hiç, kısmen ve tamamen kategorilerinden birisini işaretleyerek belirtmişlerdir.

Aşağıda ölçek maddeleri ve faktör yükleri verilmektedir. Ölçeğin tek bir amacı ölçmeye yönelik toplam varyansı açıklama oranı % 52.118, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı ise .79'dur.

**Öğretim Elemanları Ölçeğine Yönelik Faktör
Analizi Sonuçları**

Maddeler	Faktör Yüğü
1	,620
2	,782
3	,752
4	,807
5	,617
6	,348
7	,774
8	,498
9	,675
10	,835
11	,849
12	,598
13	,625
14	,830
15	,847
16	,767

1. Öğretim Elemanlarının Müziksel Yeteneğın Ölçümünde Standart Performans Testlerini Kullanma Dereceleri

Müziksel yeteneğın ölçülmesinde öğretim elemanlarının geçerliliğı ve güvenirligi olan standart performans ölçeklerinden yararlanıp yararlanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 1.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
1. Öğrencinin çalgı/ses eğitimine ilişkin performansını değerlendirirken geçerliliğı ve güvenirligi olan diğer ülkelerde de kullanılan standart bir performans ölçeğinden ne derece yararlanmaktasınız?	37	67.3	16	29.1	2	3.6	55	1.36	.56

Tablo 1'de de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık 2/3'si standart performans testlerini hiç kullanmadıklarını ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde de

öğrencilerin müzik yeteneklerini ölçmede standart performans testlerinden öğretim elemanlarının hiç yararlanmadıkları ($\chi^2=1.36$) gözlenmektedir.

2. Öğretim Elemanlarının Çalgı/Ses Eğitimine İlişkin Performansı Değerlendirmede Kendi Geliştirdikleri Ölçekleri Kullanma Dereceleri

Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansının değerlendirilmesinde öğretim elemanlarının kendilerinin geliştirdikleri ölçeklerden yararlanıp yararlanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 2.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	χ^2	ss
	f	%	f	%	f	%			
2. Öğrencinin çalgı/ses eğitimine ilişkin performansını değerlendirirken geliştirdiğiniz bir ölçekten ne derece yararlanmaktasınız?	18	32.7	22	40.0	15	27.3	55	1.95	.78

Tablo 2'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık 1/3'i çalgı/ses eğitimine ilişkin performansın ölçülmesinde kendi hazırladıkları bir testi hiç kullanmadıkları, yaklaşık 2/5'sinin kısmen kullandıkları, buna karşılık yalnızca 1/4'inin kendi hazırladıkları testleri kullandıkları görülmektedir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde de öğrencilerin çalgı/ses eğitimine ilişkin performanslarının değerlendirilmesinde öğretim elemanlarının kendi hazırladıkları performans testlerinden kısmen ($\chi^2=1.95$) yararlandıkları yada kısmen kullandıkları gözlenmektedir. Buna göre öğretim elemanlarının hiç performans testi kullanmadıkları söylenebilir.

3. Öğretim Elemanlarının Çalgı/Ses Eğitimine İlişkin Performansı Değerlendirmede Geleneksel Yöntemlerden Yararlanma Dereceleri

Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansının değerlendirilmesinde öğretim elemanlarının yazılı ölçek kullanmadan, geleneksel yöntemlere dayalı olarak performansı değerlendirip değerlendirmedikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	χ^2	ss
	f	%	f	%	f	%			
3. Öğrencinin çalgı/ses eğitimine ilişkin performansını değerlendirirken herhangi bir yazılı ölçek kullanmaksızın geleneksel yöntemlerden ne derece yararlanmaktasınız?	5	9.1	28	50.9	22	40.0	55	2.31	.64

Tablo 3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık 5/2'si çalgı/ses eğitimine ilişkin performansın ölçülmesinde hiç yazılı ölçek kullanmadan geleneksel yöntemlerle performans ölçtüklerini ifade ederken, yaklaşık 1/2'si de kısmen yazılı ölçek kullanmadan geleneksel yöntemlerle performans ölçtüklerini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde de öğrencilerin çalgı/ses eğitimine ilişkin performanslarının değerlendirilmesinde öğretim elemanlarının kısmen ($\chi^2=2.31$) ve hatta tamamene yakın düzeyde yazılı ölçek kullanmadan performansları değerlendirdikleri görülmektedir. Buna göre

öğretim elemanlarının daha çok geleneksel yöntemlerle öğrencilerin çalgı/ses eğitimine ilişkin performanslarını değerlendirdikleri söylenebilir. Bu ise öğrencilerin değerlendirilmesi sürecine subjektif kriterlerin karışabileceği, aynı öğrencinin değerlendirilmesinde öğretim elemanları arasında farklılıklara ve tutarsızlıklara yol açabileceği şeklinde yorumlanabilir.

4. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarında, Davranışların Açık ve Net Bir Şekilde İfade Edilme Dereceleri

Öğretim elemanlarının Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansının değerlendirilmesinde kullandıkları ölçme araçlarında, ölçülecek davranışların açık ve net bir şekilde ifade edilip edilmediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
4. Kullandığınız ölçme aracında, gözlenmek istenen davranışlar açık ve net bir ifadeyle yer alıyor mu?	15	27.3	21	38.2	19	34.5	55	2.07	.79

Tablo 4'te öğretim elemanlarının yaklaşık 1/3'i ölçme araçlarında gözlenmek istenen davranışların açık ve net bir şekilde ifade edildiğini, 2/5'sinin kısmen ve 1/4'ünün de hiç ifade edilmediğini düşündükleri gözlenmektedir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde ise öğrencilerin çalgı/ses eğitimine ilişkin performanslarının değerlendirilmesinde kullanılan ölçeklerde, davranışların açık ve net bir şekilde ifade edilme derecesini, öğretim elemanlarının kısmen ($x^2=2.07$) olarak değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Eğitim genel anlamda davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlanmaktadır. Davranış değişikliğinin meydana gelmesi, müzik eğitimi öğrencilerine kazandırılacak davranışların açık ve net bir şekilde tanımlanmasını ve tanımlanan bu davranışların kazandırılıp kazandırılmadığının kontrol edilmesini gerekli kılmaktadır. Kullanılan ölçme araçlarında davranışların açık ve net bir şekilde tanımlanmaması, bu davranışların kazanıp kazanmadığını belirlemede güçlükler yol açabilir. Bu ise eğitim sürecine etki edebilir.

5. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının Öğrencileri Nesnel Bir Şekilde Değerlendirebilme Dereceleri

Öğretim elemanlarının kullandıkları ölçme araçlarıyla, öğrencilerin performanslarının nesnel bir şekilde değerlendirilip değerlendirilemediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 5.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
5. Kullandığınız ölçme aracı, öğrencileri daha nesnel olarak değerlendirebiliyor mu?	2	3.6	35	63.7	18	32.7	55	2.29	.53

Tablo 5'te de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının yaklaşık 1/3'i tamamen, 2/3'si de kısmen kullandıkları ölçme araçlarının öğrencileri nesnel olarak değerlendirebildiğini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından ise öğretim elemanlarının kullanılan ölçme araçlarıyla kısmen ($x^2=2.29$) öğrencilerin performanslarının nesnel olarak değerlendirildiğini düşündükleri gözlenmektedir. Değerlendirmede nesnellik oldukça önemli bir kriterdir.

Öğrencilerin objektif kriterlere göre değerlendirilmemesi, öğrenme sürecini ve öğretim elemanına yönelik tutumları olumsuz yönde etkiler. Bu ise eğitime yapılan yatırımın boşa gitmesi anlamına gelebilir.

6. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarında, Dereceleme ve Çeteleme Ölçeklerinin Bulunma Dereceleri

Öğretim elemanlarının Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansının değerlendirilmesinde kullandıkları ölçme araçlarında, dereceleme ve çeteleme ölçeklerinin bulunup bulunmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 6.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
6. Kullandığınız ölçme aracında, dereceleme ve çeteleme ölçekleri kullanılıyor mu?	28	50.9	15	27.4	12	21.7	55	1.71	.81

Tablo 6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık yarısı, ölçme araçlarında dereceleme ve çeteleme ölçeklerinin hiç bulunmadığını ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde ise öğrencilerin çalgı/ses eğitimine ilişkin performanslarının değerlendirilmesinde kullanılan araçlarda, dereceleme ve çeteleme ölçeklerinin kısmen ($x^2=1.71$) bulunduğu ifade edilmekle birlikte, hiç bulunmamakta görüşüne de çok yakındır. Performans değerlendirmede kullanılan geçerli ve güvenilir ölçekler, çoğunlukla davranışın varlık düzeyini yada niteliğini belirli bir dereceleme yada çeteleme sistemine bağlı olarak ölçmektedir. Öğretim elemanlarının kullandığı ölçme araçlarında dereceleme yada çetelemenin yer almaması, gösterilen davranışın ne düzeyde yapıldığını göstermede yada davranışın niteliğini ölçmede yetersiz kalacağı için öğrenci başarı ve yeteneklerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde sorunların olabileceği düşünülmektedir.

7. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Ölçmek İstedikleri Özelliği Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının öğrencinin performansının değerlendirilmesinde kullandıkları ölçme araçlarının ölçmek istedikleri özelliği ölçüp ölçmediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 7.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	s s
	f	%	f	%	f	%			
7. Kullandığınız ölçme aracı, ölçmek istenilen özelliği yansıtıyor mu?	2	3.6	35	63.7	18	32.7	55	2.29	.53

Tablo 7'de öğrenci performansını ölçmede kullanılan araçların ölçmek istediği özelliği ölçüp ölçmediği konusunda, öğretim elemanlarının yaklaşık 2/3'si kısmen ölçtüğü görüşündedir. Aritmetik ortalamalar açısından ise yine kısmen ($x^2=2.29$) ölçtüğü görüşü ifade edilmektedir. Ölçülmek istenen özelliğin doğru olarak ölçülebilmesi, ölçmede geçerlilik kavramıyla ifade edilmektedir. Ölçülmek istenen özelliğin yada davranışın farklı bir özellik yada davranışla karıştırılması, ölçme aracının geçerli olmadığını gösterir. Geçerli olmayan ölçme araçlarıyla toplanan veriler, yanlış kararların alınmasına yada değerlendirmelerde bulunulmasına yol açabilir. Bu durum müzik eğitiminde öğrenci performansının ölçülmesi amacıyla öğretim elemanlarının kullandığı ölçme araçlarının kısmen geçersiz olduğu yada öğrencileri değerlendirmede yanlış kararlara yol açabileceği şeklinde yorumlanabilir.

8. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrenme Eksikleri ve Hatalarını Giderme Olanığı Sağlama Dereceleri

Öğretim elemanlarının Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansının değerlendirilmesinde kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini ve hatalarını giderme olanağı sağlayıp sağlamadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 8.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
8. Kullandığınız ölçme aracı, öğrencilerin öğrenmedeki eksiklikleri ve hatalarının giderilmesinde rehberlik sağlıyor mu?	3	5.5	38	69.0	14	25.5	55	2.20	.52

Tablo.8'de de görüldüğü gibi, öğrenci performansını ölçmede kullanılan araçların öğrencilerin öğrenme eksikliklerini giderme ve hatalarını düzeltme olanağı sağlayıp sağlamadığı konusunda, öğretim elemanlarının yaklaşık 2/3'si kullanılan araçların öğrenme eksikliklerini ve hatalarını kısmen, yaklaşık 1/4'i de tamamen giderme olanağı sağladığı görüşündedir. Aritmetik ortalamalar açısından ise yine kısmen ($x^2=2.2$) görüşü ifade edilmektedir. Ölçme araçlarının kullanım amacı sadece öğrencinin davranışı yapıp yapmadığını belirlemek değil, aynı zamanda öğrencinin davranışa ilişkin eksiklik yada hatalarını belirlemek ve bu doğrultuda tamamlama ve düzeltme faaliyetleriyle davranışın doğru bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktır. Ölçme araçlarında bu özelliğin bulunmaması, sınavın öğretici özelliğinin göz ardı edildiği anlamına gelmekle birlikte eğitime yapılan yatırımları boşa çıkarmaktadır. Bu durum müzik eğitiminde öğrenci performansının ölçülmesi amacıyla öğretim elemanlarının kullandığı ölçme araçlarının kısmen öğrenme eksikliklerini yada hatalarını giderme olanağı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

9. Öğretim Elemanlarının Performans Değerlendirmede Bir Ölçekten Yararlanmaksızın Objektif Bir Ölçüm Yapılabilme Olanığına İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansının değerlendirilmesinde, herhangi bir ölçek kullanmadan objektif bir ölçüm yapıp yapılamayacağı konusundaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 9.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
9. Performans değerlendirmelerinde bir ölçekten yararlanmaksızın, objektif bir ölçüm yapmak mümkün müdür?	18	32.7	34	61.8	3	5.5	55	1.73	.56

Tablo 9'un incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık 2/3'si herhangi bir ölçek kullanmadan objektif bir şekilde öğrenci performansının kısmen ölçülebileceği görüşündedirler. Yaklaşık 1/3'i ise ölçülemeyeceğini düşünmektedir. Aritmetik ortalamalar

açısından görüşler incelendiğinde ise yine kısmen ($x^2=1.73$) görüşü ifade edilmektedir. Oysaki ölçme aracı kullanmaksızın öğrencilerin objektif bir şekilde ölçülmesi ve değerlendirilmesi güç görünmektedir. Buna göre, öğretim elemanlarının kısmen de olsa araç kullanmadan öğrenci performansını objektif bir şekilde ölçebilecekleri gibi bir kanaat taşıdıkları anlaşılmaktadır. Bu durum müzik eğitiminde göreceli değerlendirme görüşünün öğretim elemanları içerisinde bulunabileceği şeklinde yorumlanabilir.

10. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Doğru Bir Bedensel Duruş Alabilmesini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencilerin doğru bir bedensel duruş alabilmesini ölçüp ölçemediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 10.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x^2	ss
	f	%	f	%	f	%			
10. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin doğru bir bedensel duruş alabilmesi ölçülebiliyor mu?	2	3.6	22	40.0	31	56.4	55	2.53	.57

Tablo 10'da, öğretim elemanlarının yaklaşık 1/2'si (yarıdan fazlası), kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin doğru bir bedensel duruş alıp almadıklarını tamamen ölçebildiklerini, yaklaşık 2/5'si de kısmen ölçebildiklerini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından görüşler incelendiğinde de bu davranışı öğretim elemanları tamamen ($x^2=2.53$) ölçebildikleri görüşünü ifade etmektedir. Doğru bir bedensel duruş alabilme davranışı müzik eğitiminde önemli ve temel bir davranıştır. Bu nedenle bu davranışın kazandırılıp kazandırılmadığının ölçme araçlarıyla belirlenmesi önem taşımaktadır. Müzik eğitiminde görev alan öğretim elemanlarının bu davranışa önem verdikleri anlaşılmakta ve davranışın ölçülmesinde ister yazılı ölçme araçları kullansın isterse geleneksel yöntemleri kullansın, davranışı kazandırmaya ve ölçmeye özen gösterdiği ve kolayca görebildiği söylenebilir.

11. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Çalgıyı Doğru ve İstenilen Nitelikte Tutabilme Becerilerini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansını değerlendirirken, kullandıkları ölçme araçlarının öğrencinin çalgıyı doğru ve istenilen nitelikte tutabilme becerilerini ölçüp ölçemediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 11.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x^2	ss
	f	%	f	%	f	%			
11. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin çalgıyı doğru ve istenilen nitelikte tutabilmesini ölçülebiliyor mu?	-	-	27	49.1	28	50.9	55	2.51	.51

Tablo 11 incelendiğinde, öğretim elemanlarının yaklaşık 1/2'si (yarısı), kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin çalgıyı doğru ve istenilen nitelikte tutabilme becerilerini tamamen ölçebildiklerini, yaklaşık 1/2'si de kısmen ölçebildiklerini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar

açısından görüşler incelendiğinde ise, öğretim elemanları bu davranışı tamamen ($x^2=2.51$) ölçebildikleri görüşündedir. Çalgıyı doğru ve istenilen nitelikte tutabilme davranışı iyi bir müzik öğretmenin sahip olması ve öğrencilerine kazandırması gereken bir davranıştır. Bu nedenle bu davranışın kazandırılıp kazandırılmadığının müzik eğitimi verilen tüm eğitim kurumlarında kazandırılması ve ölçme araçlarıyla da kazandırılıp kazandırılmadığının belirlenmesi önem taşımaktadır. Müzik eğitiminde görev alan öğretim elemanlarının bu davranışa önem verdikleri anlaşılmakta ve davranışın ölçülmesinde hangi yöntemi kullanırlarsa kullansınlar, davranışı kazandırmaya ve ölçmeye özen gösterdikleri ve kolayca gözleyebildikleri anlaşılmaktadır.

12. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Düzeyine Uygun Etüt ve Eserleri Ton Rengine Göre Seslendirme Becerilerini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri ton rengine uygun bir şekilde seslendirme becerilerini ölçüp ölçemedikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 12.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x^2	ss
	f	%	f	%	f	%			
12. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri ton rengine uygun seslendirebilmesini ölçüyor mu?	4	7.3	29	52.7	22	40.0	55	2.33	.61

Tablo 12'den de anlaşılacağı gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık 1/2'si (yarısı), kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri ton rengine uygun seslendirebilme becerilerini kısmen ölçebildiklerini, 2/5'si de tamamen ölçebildiklerini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından ise, öğretim elemanları bu davranışı kısmen ($x^2=2.33$) ölçtüklerini ifade etmekle birlikte, görüşlerinin tamamen ölçebildikleri görüşüne yakın olduğu da anlaşılmaktadır. Öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri ton rengine uygun seslendirebilme becerisinin müzik eğitiminde ve müzik öğretmenin sahip olması gereken davranışlar açısından önemli bir davranış olduğu bugün için bir gerçektir. Müzik öğretmeni yetiştirmekle görevli öğretim elemanlarının bu davranışın önemini farkında oldukları, bu nedenle davranışı kazandırmaya uğraştıkları ve kullandıkları ölçme araçlarıyla da davranışın kazanılıp kazanılmadığını kontrol etmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.

13. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Düzeyine Uygun Etüt ve Eserleri Seslendirirken Ürettiği Sesin Büyüklüğü ve Hacmini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının Çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrenci performansını değerlendirirken kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirirken ürettiği sesin büyüklüğü ve hacmini ölçüp ölçemedikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 13.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x^2	ss
	f	%	f	%	f	%			

13. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirirken ürettiği sesin büyüklüğü ve hacmini ölçülebiliyor mu?	4	7.3	33	60.0	18	32.7	55	2.25	.58
---	---	-----	----	------	----	------	----	------	-----

Tablo 13'te de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının yaklaşık 3/5'ü kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirirken ürettiği sesin büyüklüğü ve hacmini kısmen ölçebildiklerini, yaklaşık 1/3'i de tamamen ölçebildiklerini düşünmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından ise, öğretim elemanları bu davranışı kısmen ($x^2=2.25$) ölçtüklerini ifade etmektedir. Öğrencinin kendi düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirirken ürettiği sesin büyüklüğü ve hacmi, üretilen müzik eserinin ne derece nitelikli seslendirildiğini göstermektedir. Bu nedenle müzik öğretmenin sahip olması gereken önemli davranışlardandır. Müzik eğitiminde görev alan öğretim elemanlarının bu davranışa önem verdikleri anlaşılmakta ve davranışın ölçülmesinde ister yazılı ölçme araçları kullansın isterse geleneksel yöntemleri kullansın, davranışı kazandırmaya ve ölçmeye özen gösterdiği ve bu davranışın kazanılıp kazanılmadığını büyük ölçüde gözleyebildikleri söylenebilir.

14. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Düzeyine Uygun Etüt ve Eserleri Seslendirim Tekniklerine Uygun Seslendirebilme Becerilerini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirim tekniklerine uygun seslendirebilme becerilerini ölçüp ölçmediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 14.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x^2	ss
	f	%	f	%	f	%			
14. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirim tekniklerine uygun seslendirebilmesini ölçüyor mu?	-	-	27	49.1	28	50.9	55	2.51	.51

Tablo 14'te öğretim elemanlarının yaklaşık 1/2'si (yarısı), kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirim tekniklerine uygun seslendirebilme becerilerini kısmen ölçebildiklerini, diğer yarısı da (1/2'si) tamamen ölçebildiklerini düşünmektedir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde ise, öğretim elemanlarının bu davranışı tamamen ($x^2=2.51$) ölçtüklerini düşündükleri anlaşılmaktadır. Öğrencinin kendi düzeyine uygun etüt ve eserleri seslendirim tekniklerine uygun bir şekilde seslendirmeleri hem müzik eğitiminde önem taşımakta hem de müzik öğretmenin sahip olması gereken temel ve niteliksel davranışlar içerisinde yer almaktadır. Bu nedenle davranış kazandırmakla görevli öğretim elemanlarının, müzik eğitiminde bu davranışı kazandırması ve kazandırılıp kazandırılmadığını kontrol etmesi gerekir. Öğretim elemanlarının bu davranışa önem verdikleri anlaşılmakta ve kullandıkları yazılı yada geleneksel yöntemlerle öğrencilerin eserleri seslendirim tekniklerine uygun olarak seslendirip, seslendirmediklerini ölçmeye çalıştıkları söylenebilir.

15. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Düzeyine Uygun Etüt ve Eserleri Gürlük Değişiklikleri Terim ve İşaretlerine Göre Seslendirme Becerilerini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının çalgı/ses eğitimine ilişkin öğrencinin performansını değerlendirirken kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri gürlük değişiklikleri terim ve işaretlerine göre seslendirme becerilerini ölçüp ölçmediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 15.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			
	15. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri gürlük değişiklikleri terim ve işaretlerine uygun seslendirebilmesini ölçüyor mu?	-	-	23	41.2	32			

Tablo 15'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi öğretim elemanlarının yaklaşık 3/5'ü kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri gürlük değişiklikleri terim ve işaretlerine uygun seslendirebilme becerilerini tamamen ölçebildiklerini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından da, görüşlerin tamamen ($x^2=2.58$) ölçülebildiği yönünde olduğu gözlenmektedir. Öğrencinin kendi düzeyine uygun etüt ve eserleri gürlük değişiklikleri terim ve işaretlerine uygun olarak seslendirebilmesinin öğretilmesi ve ölçülmesi önemli niteliksel davranışlardır. Bu nedenle öğretim elemanlarının, bu davranışa önem verdikleri ve ölçmeye çalıştıkları söylenebilir.

16. Öğretim Elemanlarının Kullandıkları Ölçme Araçlarının, Öğrencilerin Düzeyine Uygun Etüt ve Eserleri Hız Basamakları Değişiklik ve Terimlerine Göre Seslendirme Becerilerini Ölçme Dereceleri

Öğretim elemanlarının kullandıkları ölçme araçlarının, öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri, hız basamakları değişiklik ve terimlerine uygun olarak seslendirebilme becerilerini ölçüp ölçmedikleri belirlenmeye çalışılmıştır

Tablo 16.

SORULAR	(1) Hiç		(2) Kısmen		(3) Tamamen		N	x ²	ss
	f	%	f	%	f	%			

16. Kullandığınız ölçme aracı ile öğrencinin düzeyine uygun etüt ve eserleri hız basamakları değişiklik ve terimlerini doğru olarak seslendirebilmesi ölçülebiliyor mu?	-	-	25	45.5	30	54.5	55	2.5 5	.50
--	---	---	----	------	----	------	----	----------	-----

Tablo 16'da da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının yaklaşık yarısından fazlası (1/2) kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri, hız basamakları değişiklik ve terimlerini doğru kullanarak seslendirebilme becerilerini tamamen ölçebildiklerini ifade etmektedir. Aritmetik ortalamalar açısından da yine, görüşlerin tamamen ($\chi^2=2.55$) ölçülebildiği yönünde olduğu gözlenmektedir. Öğrencinin kendi düzeyine uygun etüt ve eserleri hız basamakları değişiklik ve terimlerine göre seslendirebilmesinin öğretilmesi ve ölçülmesi müzik eğitiminde önemli niteliksel davranışlar içerisinde yer alır. Öğretim elemanlarının, bu davranışa önem verdikleri ve kullandıkları geleneksel yada yazılı ölçme araçlarıyla bu davranışı ölçmeye çalıştıkları söylenebilir.

Sonuçlar ve Öneriler:

MEABD Öğretim elemanları, müziksel performansın ölçülmesinde genellikle standart performans testlerinden yararlanmamakta, kendi hazırladıkları ölçeklerden kısmen yararlanmakta, kısmen yazılı ölçme araçlarını kullanma yerine geleneksel yöntemleri tercih etmektedirler. Kullanılan ölçeklerde, davranışların açık ve net bir şekilde kısmen ifade edildiği görüşünde olup kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencileri kısmen objektif değerlendirebildiklerini, kullandıkları araçların ölçmek istedikleri özelliği kısmen ölçebildiklerini kabul etmektedirler. Kullanılan araçlarda dereceleme ve çeteleme ölçeklerinin çoğunlukla bulunmadığını ifade etmektedirler. Öğrenci performansını ölçmede kullandıkları araçların kısmen öğrencilerin öğrenme eksikliklerini giderme ve hatalarını düzeltme olanağı sağladığı, herhangi bir ölçek kullanmadan objektif bir şekilde öğrenci performansının kısmen ölçülebileceği görüşündedirler.

Öğretim elemanlarının yarıdan fazlası kullandıkları ölçme araçlarıyla öğrencilerin doğru bir bedensel duruş alıp almadıklarını, çalgıyı doğru ve istenilen nitelikte tutabilmelerini, öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri gürlük değişiklikleri terim ve işaretlerine uygun seslendirebilmelerini ve hız basamakları değişiklik ve terimlerini doğru kullanarak seslendirebilme becerilerini tamamen ölçebildiklerini ifade ederken, öğrencilerin düzeyine uygun etüt ve eserleri ton rengine uygun seslendirebilmelerini, ürettiği sesin büyüklüğü ve hacmini, seslendirme tekniklerine uygun seslendirebilmelerini, kısmen ölçebildiklerini ifade etmektedir.

Nitelikli eğitimin en önemli özelliklerinden biri sağlıklı ölçme ve değerlendirmedir. Yazılı bir ölçek kullanmaksızın geleneksel yöntemlerle yapılan ölçme ve değerlendirmeler nesnellikten çok öznel sonuçlar sergilemektedir. Bunu yanında öğretim süreci içinde bu çeşitlendirmeler bazı öğretim elemanlarının kendi öğrencilerini nesnel olarak değerlendirmemelerine neden olabilmektedir. Komisyonlarla yapılan giriş ve eğitim süreci sınavlarında nesnel ölçümleme yapılmadığı için her öğretim elemana göre var olan değerlendirme ölçütleri diğer öğretim elemanınıninki ile örtüşmemekte, bunun neticesinde tartışmalar yaşanmakta ve bundan hem sınava giren öğrenci hem de nitelikli eğitim yaramaktadır.

Özellikle eğitim sürecinde uygulanan geleneksel ölçümleme yöntemleri öğrenciye rehberlik edememekte ve sınavın öğreticiliğini de zedelemektedir. Ölçümlemenin göreceli oluşu nedeniyle öğrencilerin nesnel olarak değerlendirilmemesi ve notlarının abartılması tehlikesi bulunmaktadır. Bu tarz objektiflikten uzak değerlendirmelerin artık günümüz eğitiminde yer almaması gerektiği son derece açıktır.

Müzik Eğitiminde performans ölçümlerini daha sağlıklı gerçekleştirebilmek için müziksel performansın alt değişkenlerini içeren geçerliliği ve güvenilirliği olan performans ölçekleri

gerekmektedir. Bu ölçekler, öğrenciye rehberlik edebilecek, öğretim elemanlarının bağımsız ve objektif ölçümler yapmalarını sağlayacaktır.

Müzik eğitiminde ölçme ve değerlendirme öteden beri gelen bir sorun olmuştur. Bu sebeple müziksel yeteneğin belli boyutlarını ölçmek üzere standartlaştırılmış ölçeklere ihtiyaç duyulmuştur. Bu ölçeklerle ölçüm yapmak eğitimcileri daha sağlıklı sonuçlara götürecektir. Günümüzdeki ölçme ve değerlendirme kavramıyla öğrencideki potansiyel başarıyı ortaya çıkartmak ve yükseltmek, müzik eğitimini daha bilimsel bir yapıya kavuşturmak amaç edinilmiştir. 21.yy müzik eğitiminde müzik yeteneğini belirlemek üzere çağın gereklerine uygun ölçme yöntemlerini kullanarak bu konuda teknolojiden faydalanmak kaçınılmazdır. Yeni geliştirilecek ölçme araçlarıyla müzik yeteneğinin daha sağlıklı belirlenmesi ve bu bağlamda nitelikli eğitimin sağlanmasına katkıda bulunulması, bu konudaki çalışmaların temel amacı olmalıdır.

Uzman görüşleri alınarak hazırlanan konuyla ilgili performans ölçeklerine ilişkin iki örnek aşağıda verilmiş olup, hem süreç hem de giriş sınavlarında kullanılabileceği düşüncesi ile sınıf düzeyi ve faktörlere ait yüzdeler dilimler belirlenmemiştir.

-----Bölüm Sonu (Sonraki Sayfa)-----

Ton	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Düzeyine uygun etüt ve eserleri ton rengine uygun çalma(Ton rengi)					
Sesin hacmi, büyüklüğü ve yumuşaklığı					
Düzeyine uygun etüt ve eserleri temiz çalma(Entonasyon)					
Artikülasyon					
Vibrato					
Kaliteli ses üretme					

**YAYLI
SAZLAR
(Keman,
Viyola,
Viyolonsel,
Kontrabas
)**
Ad,
Soyad

Aday No.

_____ / _____

Tarih

Yaş - Cinsiyet :

(K yada E)

Son Bitirdiği Okul

Duruş-Tutuş	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1

	5				1
Vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtma					
Sağ eli doğru konumlandırma					
Sol eli doğru konumlandırma					

Toplam:

Toplam:

Teknik	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Doğru nota çalma					
Ritmik doğru çalma					
Düzenli ve dengeli yay kullanımı					
Düzenli uygun etüt ve eserlere uygun yay kullanımı					
Sağ ve Sol El Koordinasyonu					

Toplam:

Toplam:

Diğer Faktörler	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Rahatlık					
Bütünsellik, akıcılık					
Eser Seçimi					

Toplam:

GENEL TOPLAM:

PİYANO

Ad, Soyad

:

Aday No.

:

/

Tarih

:

Yaş - Cinsiyet

: / (K yada

E)

Son Bitirdiği Okul

:

Vücut-El Pozisyonu	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Dik ve Dengeli Oturma					

Yorum	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Seslendirim Teknikleri					
Cümleme					
Tempo					

Sağ eli doğru konumlandırma					
Sol eli doğru konumlandırma					

Toplam:

Teknik	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Notaları doğru çalma					
Ritmi doğru çalma					
Tempoyu doğru sürdürme					

Toplam:

Yorum	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Seslendirim Teknikleri					
Cümleleme					
Tuşe Kullanımı					

Toplam:

Diğer Faktörler	Çok İyi 5	İyi 4	Orta 3	Kötü 2	Çok Kötü 1
Sahne görünümü					
Eser seçimi					

Eser Düzeyi					

Toplam:

GENEL TOPLAM:

KAYNAKÇA:

ATAK YAYLA, Ayşegül.(2003). **Müziksel Yeteneğin Ölçümü**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

BADEMCİ, Vahit. (1998). **Performans Değerlendirme**. Ankara: Gazi Kitabevi

ERDEN Münire, Y. AKMAN.(1998). **Gelişim Öğrenme-Öğretme**, Ankara: Arkadaş Yayınevi

HORNER, V.(1965).**Music Education**. Australian: Australian Council for Educational Research

ÖZGÜVEN, İbrahim Ethem(1994). **Psikolojik Testler**, Ankara: Yeni Doğu Matbaası.

TEKİN, Halil.(1994). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Ankara: Mars Matbaası

UÇAN, Ali.(1987). *Müzik Eğitiminde Performans Testlerinin Yeri Önemi ve Kullanımı*,**Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**,3, (1), 287-307.

.....(1994). **Müzik Eğitimi**, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

<http://faculty-staff.ou.edu/B/Nancy.H.Barry-1/peratd.html>